

**Suomen Lääkäriliiton Korva-, nenä- ja kurkkutautilääkäreiden alaosaoston lausunto:
Audionomikoulutuksen kehittäminen -työryhmän raportti, OKM/37/040/2013**

Kiitämme mahdollisuudesta lausua Audionomikoulutuksen kehittäminen -työryhmän raportista. Työryhmän raportista saa hyvän kuvan kuulontutkijoiden koulutuksen haasteista ja haasteiden vaikutuksesta palvelujärjestelmän toimintaan.

Koulutuksen sisällölliset näkökulmat

Audionomikoulutuksen kehittäminen on ikääntyvän väestön lisääntyvän palvelutarpeen ja jo nyt liian vähäisen audionomien määrän sekä kuulon kuntoutuksen teknisen kehityksen vuoksi välttämätöntä.

Kuten raportin luvussa 2 hyvin kuvataan, audionomin työnkuva kuulontutkimuksia tekevänä, kuulon kuntoutusta ohjaavana ja alan teknisen kehityksen asiantuntijana poikkeaa suuresti muista terveydenhuollon alan ammateista. Ero esimerkiksi sairaanhoitajan työhön tulee näkemyksemme mukaan tulevaisuudessa edelleen suurenemaan alan teknisen kehityksen edetessä.

Työryhmä päättyi edellisestä huolimatta esittämään kolmea vaihtoehtoista koulutustapaa:

1. Kuulontutkimukseen suuntaaminen jo ammattikorkeakoulututkintoon johtavan aikana

Olemme sikäli samaa mieltä, että kuulontutkijaksi tulee voida kouluttautua ammattikorkeakoulussa ilman aiempaa tutkintoa. Ehdotetun mallin sisältö ja toteutus jäävät kuitenkin siinä määrin epäselväksi, ettei ehdotusta voida tällaisenaan kannattaa. Ehdotuksessa mainitaan, että ”kuulontutkimus voisi olla yksi suuntautumisvaihtoehto sairaanhoitajan minimiosaamistason (180 op) jälkeen, jolloin kuulontutkimuksen kenttään voisi perehtyä esim. harjoitteluita suuntaamalla syventävän 30 opintopisteen aikana.” Tällä tavalla järjestettynä suuri osa koulutuksesta on audionomin työn kannalta tarpeetonta ja toisaalta audiologian substanssin oppimisen kannalta riittämätöntä etenkin, jos nämä sisällöt on tarkoitus opiskella harjoitteluiden aikana.

2. Audionomikoulutuksen järjestäminen erikoistumiskoulutuksena

Tämä vaihtoehto tarkoittaa sairaanhoitajan tutkinnon (210 op) jälkeen tapahtuvaa jatkokoulutusta mahdollisesti 90 op laajuisena ammattikorkeakoulututkintona. Malli on laajuudessaan vakuuttava, mutta sisällöltään sairaanhoitajakoulutuksen osalta epätarkoituksenmukainen ja siksi tarpeettoman raskas (yhteensä 300 op). Mallin rahoitus jää esityksessä pitkälti auki. Mahdolliselta kuitenkin vaikuttaa, että opiskelijat tulisivat olemaan rahoituksen suhteen eriarvoisessa asemassa muihin terveysalan opiskelijoihin nähden.

3. Kliinisen asiantuntijan ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen hyödyntäminen kuulontutkimuksen osaamisen vahvistamisessa

Tämä vaihtoehto edellyttää paitsi aiempaa soveltuvaa vähintään ammattikorkeakoulututkintotasoista tutkintoa, myös minimissään kolmen vuoden työkokemusta. Kliinisen asiantuntijan koulutusohjelma on suunniteltu tuottamaan laaja-alaista kliinistä

asiantuntijuusosaamista terveysalan kehittämis- ja projektitöihin. Tämä vaihtoehto on myös tarpeettoman laaja ja tulisi mitä ilmeisimmin sisältämään edellisiäkin laaja-alaisempaa koulutussisältöä tilanteessa, jossa on päinvastoin tarve kehittää koulutusta varsin spesifiin asiantuntijatehtävään.

Rakennepoliittiset näkökulmat

Kataisen hallituksen rakennepoliittisten linjausten mukaan Suomessa tulisi parantaa julkisten palveluiden tuottavuutta ja pidentää työuria. On vaikea nähdä, kuinka työryhmän esitys järjestää audionomin koulutus joko niin, että suuri osa koulutuksen sisällöstä ei merkittäväällä tavalla liity audionomin työhön, tai vaihtoehtoisesti erityyppisinä jatkotutkintoina olisi perusteltavissa myöskään rakennepoliittisesta näkökulmasta. Koulutuksen tulee koostua vain audionomin työn kannalta relevanteista sisällöistä, muu on koulutusjärjestelmän kannalta tehotonta. Koulutus jatkokoulutuksena pidentää lisäksi tarpeettomasti koulutusaikaa. Itsenäinen audionomin/kuulontutkijan koulutus sen sijaan lisäisi kyseisen ammattipätevyyden koulutuksen tehokkuutta ja pidentäisi työuria.

Rakennepoliittisissa linjauksissa esitetään myös kelpoisuusvaatimusten väljentämistä. Varsinkin ehdotetut jatkokoulutusmallit mielestämme päinvastoin tiukentaisivat ja laajentaisivat kuulontutkijan kelpoisuusvaatimuksia.

Yhteenveto

Kuulonkuntoutuksen käytännön tarpeiden ja kuulontutkijan työnkuvan näkökulmasta mikään esitetystä koulutusvaihtoehdoista ei vastaa tarpeeseen. Näiden sijaan valmistelussa **tulisi ottaa uudelleen tarkasteluun vaihtoehto itsenäisestä kuulontutkijan ammattikorkeakoulututkinnosta**, mikä toteuttaisi myös hallituksen rakennepoliittiset tavoitteet työryhmän ehdotuksia paremmin.

Suomen Lääkäriliiton Korva-, nenä- ja kurkkutautilääkäreiden alaosaston puolesta

Kuopiossa 27.1.2014

Tatu Kemppainen

puheenjohtaja

Minna Reinikainen

sihteeri